

Peněvadž pak dle § 2 posléz uvedeného zákona měly po skončení okolkování jen bankovky, kolkované kolkem československé republiky nucený oběh, nutno za to míti, že i pravá bankovka rak.-uherské banky stala se po 10. březnu 1919 v republice čs. nepravou, padělanou, jakmile opatřena byla kolkem nepravým, za jaký přece poštovní známka musí býti považována.

Čís. 286.

Vydávání zločinců mezi republikou Československou a Rakouskou jest přípustno s obmezeními, jež jsou obvyklá ve styku mezinárodním a k nimž náleží též zásada o specialitě vydávání zločinců.

(Rozh. ze dne 23. října 1920, Kr II 109/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 30. ledna 1920, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem § 320 písm. e) tr. z., rozsudek v tomto směru zrušil a zprostil obžalovaného z obžaloby pro přestupek § 320 lit. e) tr. z.

Důvody:

V úvahu přichází zmateční stížnost obžalovaného jen potud, pokud uznán byl vinným též přestupkem § 320 lit. e) tr. z. Zmateční stížnost jest v tomto směru odůvodněna. Obžalovaný byl vydán na požádání krajského soudu jihlavského na základě usnesení vídeňského vrchního zemského soudu ze dne 23. října 1919, schváleného výnosem státního úřadu pro spravedlnost ze dne 30. října 1919, dle § 59 tr. ř. za účelem stíhání pro zločin § 183 tr. z. a pro přestupky § 461 tr. z., § 20 cí. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., v případech, v dožádání krajského soudu jihlavského výslovně uvedených. O přestupku dle § 320 lit. e) tr. z. není zmínky ani v dožádání krajského soudu ani v usnesení povolující m vydání. Ovšem není dosud mezi Československou republikou a Rakouskem formelní úmluvy o vydávání zločinců, jak předpokládá ji § 41 tr. z. Než dle výnosu min. sprav. ze dne 29. března 1919, čís. 6336/19 (čís. 5 věstn. min. sprav.), došlo mezi obojími ministerstvy spravedlnosti na dobu, než bude učiněna mezi oběma státy o tom úmluva, k dohodě o vzájemnosti na tom podkladě, že vydávání zločinců vládou rakouskou povoluje se na dožádání československých soudů s obmezeními, jež jsou obvyklá ve styku mezinárodním. K obmezením těm náleží ovšem též zásada o specialitě vydávání zločinců. Dle této však nesměl obžalovaný pro přestupek dle § 320 e) tr. z. spáchaný v tuzemsku před odchodem do cizozemska vůbec býti souzen, natož odsouzen. Již z toho důvodu jest rozsudek odsuzující ve směru tom postižen zmatkem dle § 281 č. 9 b) tr. ř.

Čís. 287.

Zákon o lichvě (cí. nař. ze dne 12. října 1914 čís. 275 ř. z.). Lichvu páše po »živnostensku« (§ 4, odstavec první), kdo jedná s poznatelným

úmyslem, by častějším opakováním zjednal si zdroj příjmů a mohl takto zcela neb i jen částečně živ býti z lichvy. Sem náleží na př. propachtování pozemků za lichvářských podmínek na delší řadu let.

(Rozh. ze dne 23. října 1920, Kr II 137/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 23. března 1920, jímž byl uznán vinným přečinem lichvy podle § 4 odstavec prvý cís. nař. ze dne 12. října 1914 čís. 275 ř. z.

D ů v o d y:

S hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že přý nalézací soud neprávem vyslovil, že lichva byla spáchána po živnostensku. Zmateční stížnost není ospravedlněna. Co zákonodárce rozuměl pod pojmem »po živnostensku«, o tom vyslovují se motivy k cís. nařízení, uveřejněné ve »Wiener Zeitung« čís. 241 ze dne 13. října 1914. Poukazují výslovně na to, že tento trestnoprávní pojem není v nižádné souvislosti s předpisy živnostenskými a že by bylo zcela nesprávným požadovati, by čin předsevzat byl u provozování nějaké živnosti. Pojem »po živnostensku« nevyžaduje též opakování trestního činu. Stačíť spáchání trestního činu, v němž zřejmě na jevo vychází úmysl pachatelův, by si častějším opakováním zjednal zdroj příjmu, by tak mohl z lichvy žiti zcela neb i jen částečně. V témže smyslu ustálil se pojem ten v trestním právu vůbec (§ 343 tr. z., § 4 dřívějšího lichevního zák.). Pohlíží-li se však na věc s tohoto hlediska, pak nelze tvrditi, že by byl soud nalézací nesprávně užil zákona v konkrétním případě. Rozsudek poukazuje na vlastní doznání obžalovaného, že zvýšil nájem propachtovaných pozemků proto, poněvadž poukázán je na výtěžek pachtu svých nemovitostí, tvořící hlavní zdroj jeho příjmů. Ovšem že již povaha věci nese s sebou, že pozemky nepropachtovávají se pravidelně na dobu jednoho neb dvou let, nýbrž jednou smlouvou na delší řadu let, jež by umožňovala pachtýři činiti beze škody potřebné investice. Ale právě tato okolnost má v zápětí, že lichva při propachtování pozemků bude pravidelně provozována po živnostensku, poněvadž se právě nedá jinak dobře provozovati. Obmezovati ji na případ, ve stížnosti vytknutý, když totiž pachtovní pozemky dávají se do podpachtu za cenu značně zvýšenou, nemá opory ani ve znění zákona ani v povaze věci. Obava, že by při jiném pojmání věci musil býti trestán každý velkostatkář, který by pozemky své pronajímal, takže by se vůbec nikdo nenašel, kdo by jinému půdu dával do pachtu, jest bezpředmětná, poněvadž ne každé propachtování pozemků, nýbrž propachtování za zřejmě přemrštěné pachtovné, využívající nouze neb obdobných individuálních poměrů pachtýře, opodstatňuje skutkovou podstatu přečinu. — V tomto případě, kde soud zjistil, že pachtovní smlouvy uzavřeny byly za podmínek lichevních, vším právem shledal skutkovou podstatu přečinu dle § 4 cís. nař., kdyžť stěžovatel uzavřev pachtu na delší řadu let, zjednal si tím úmyslně příjem, každoročně se opakující a trvale plynoucí.